Stenogrammid

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, täiskogu korraline istung

Neljapäev, 14.06.2018, 10:00

Toimetatud

10:00 Istungi rakendamine
1. 10:12 Kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (447 SE) kolmas lugemine

10:00 Istungi rakendamine

10:00 Esimees Eiki Nestor
Austatud Riigikogu! Alustame täiskogu VII istungjärgu 18. töönädala neljapäevast istungit. Austatud Riigikogu, tänane kuupäev on meie ajaloo üks kõige kurvemaid ja tõsisemaid päevi. Teen ettepaneku mälestada juuniküüditamise ohvreid leinaseisakuga. (Leinaseisak.) Tänan teid!
Ja nüüd, kellel on üle anda eelnõusid või arupärimisi? Jüri Adams, palun!

10:02 Jüri Adams
Härra istungi juhataja! Annan üle arupärimise siseminister Anveltile. Sellele on oma allkirja andnud Vabaerakonna fraktsiooni liikmed. Teemaks on valmistumine Riigikogu valimisteks järgmisel kevadel. Me oleme seda teemat siin saalis arutanud ja Anveltist on sel puhul varasematel aegadel kasu olnud. Probleem on selles, et praeguseks hetkeks ei ole ikka veel üks asi selge. Ja nimelt: kas see valitsuskoalitsiooni otsus, et valimisringkondi ei püüta muuta, kuigi need *de facto* muutusid valdade liitmise tagajärjel olulisel määral, ei vii meid nii tehnilise kui ka poliitilise katastroofini. Katastroof võiks olla näiteks see, et Virumaa mandaatide arv väheneb neljani ja Harjumaa oma neljateistkümneni, mis oleks arvatavasti kogu maailma suurim sellelaadne kurioosum. Ja teiseks: nii palju kui me teame, on rahvastikuregister praegugi hädas inimeste n-ö kinnistamisega valimisringkondade valijate nimekirjades. Me anname selle arupärimise üle, et sügisel, kui me taas kokku tuleme, oleks meil õige kiiresti võimalik härra Anveltilt teada saada, milline on seis ja mida Siseministeerium selles valdkonnas on ette võtnud.

10:04 Esimees Eiki Nestor
Tarmo Kruusimäe, palun!

10:04 Tarmo Kruusimäe
Tänan, hea esimees! Head töökaaslased! Kaheksa rahvasaadikut algatavad keeleseaduse muutmise seaduse eelnõu. Need on Tarmo Kruusimäe, Priit Sibul, Jaak Madison, Henn Põlluaas, Madis Milling, Igor Gräzin, Jaanus Karilaid ja Märt Sults. Me ei leia, et meil Eesti riigis on riigikeelega kõik korras. Rahuloluks ja selles püherdamiseks ei ole põhjust. Me leiame, et tänane keeleseaduses sätestatud sunniraha ülemmäär 640 eurot on ajale jalgu jäänud. Me soovime, et Keeleinspektsioon saaks teha paremat tööd, et meie riigikeele eest hoolitseda. Aitäh! Loodan, et toetate eelnõu.

10:05 Esimees Eiki Nestor
Raivo Aeg, palun!

10:05 Raivo Aeg
Lugupeetud eesistuja! Head kolleegid! Täna annan sisse eelnõu, mis likvideerib ühe ajaloolise ebaõigluse. Kui Eesti Vabariik taastati, siis tuli peale poliitiliste otsuste vastuvõtmise ja muul moel riigielu

ülesehitamise alustada ka riigis turvalisuse tagamist. Tuli likvideerida vohav kuritegevus, tuli üles ehitada piirivalve, mis oleks suuteline kaitsma riigipiire, tuli üles ehitada kaitsevägi, mis pakuks riigile sõjalist kaitset. Paljud mehed-naised hakkasid selle kallal initsiatiivikalt tööle, aga mingis eas pidid nad teenistusest lahkuma ja pensionile minema. Elu ja majandus teevad ikka oma keerdkäike. Kui tuli masu, siis otsustas Vabariigi Valitsus vähendada avaliku teenistuse astmepalka 8% võrra ja ka nende inimeste pensionid said samavõrra väiksemad. Mingil ajal õiguskord taas muutus, pensionid seoti palgaastmetest lahti ja neid hakati indekseerima. Need veteranid, kellest ma äsja rääkisin, jäeti aga ukse taha. Nende pensione enam ei korrigeeritud, neil on kogu pensioni indekseerimise aluseks jäänud see madaldatud palgaaste.
Ma arvan, et on õiglane nende patriootide, nende veteranide suhtes õiglus jalule seada ja võtta nende pensioni aluseks situatsioon, mis oli enne masu. Seoses sellega annangi sisse 34 Riigikogu liikme allkirjastatud seaduseelnõu. Üks allkiri on digitaalne, see on Johannes Kerdi oma, kes täna siin ei viibi. Eelnõule on alla kirjutanud kõigi kuue fraktsiooni esindajad. Aitäh!

10:07 Esimees Eiki Nestor
Nii palju veel, et Raivo Aeg andis eelnõu üle, mitte sisse. Andres Herkel, palun!

10:08 Andres Herkel
Härra esimees! Austatud Riigikogu liikmed! Annan üheksa rahvasaadiku nimel, kelle hulgast enamik on Vabaerakonna fraktsiooni esindajad, aga on ka opositsiooni kuuluvaid korruptsioonivastase erikomisjoni liikmeid, üle arupärimise justiitsministrile. See puudutab üht ammust lubadust, mis on sisaldunud erinevates diskussioonides, mida me oleme korruptsioonivastases erikomisjonis aegade jooksul pidanud. Teema on jutuks olnud ka Riigikogu infotunnis, kus peaminister ise on lubanud, et see asi 2018. aasta lõpuks tuleb. Lisaks sisaldub see korruptsioonivastases strateegias ja mitmetes Justiitsministeeriumi kavades.
Jutt on riigiraha portaalis säärase süsteemi käivitamisest, kus kohalike omavalitsuste tehingud – sh tehingupartnerid ehk siis tehingutest huvitatud isikute ring – oleks kogu aeg jälgitavad. Sellest on räägitud kui väga olulisest korruptsioonivastasest meetmest. Mul on aga nüüd korruptsioonikomisjonist lahkudes jäänud tunne, et see küsimus on lahtine. Eeskätt on see mulje tekkinud seetõttu, et me oleme nii Justiitsministeeriumi kui ka Rahandusministeeriumi esindajatelt hakanud asja kohta küsides saama märksa ebalevamaid vastuseid. Karta on, et süsteem ei valmi selle aasta lõpuks, on räägitud 2021. aastast. Me tahame justiitsministrilt teada, kuidas sellega tegelikult on ja mis takistab säärase süsteemi rakendamist. Aitäh!

10:10 Esimees Eiki Nestor
Olen vastu võtnud kaks eelnõu ja kaks arupärimist. Tegutseme edasi kodu- ja töökorra seaduse alusel. Palun nüüd tähelepanu! Mul on teile ohtralt teateid. Esiteks, täna pärast täiskogu istungi lõppu toimub siin istungisaalis toetusrühma Suitsuvaba Eesti asutamiskoosolek, kokkukutsuja on Tarmo Kruusimäe. Teiseks, Riigikogu liige Igor Gräzin, kes on Eesti-Venemaa parlamendirühma esimees, palub parlamendirühma liikmetel jääda täna pärast istungi lõppu saali. Kolmandaks, ma palun nii Tarmo Kruusimäel kui ka Igor Gräzinil tegutseda hästi ruttu, sest Tammsaare ja Vilde Sõprade Selts kutsub meid täna meie näitustesaali seoses "Tõe ja õiguse" I köite uuesti väljaandmisega. See üritus algab viis minutit pärast istungi lõppu. Kui keegi veel ei tea, kus näitustesaal on, siis ütlen, et otse siit edasi teisel korrusel. Nüüd on kõik teated üle antud ja teeme kohaloleku kontrolli.
Kohaloleku kontroll
Täiskogul on kohal 77 Riigikogu liiget.

---

1. 10:12 Kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (447 SE) kolmas lugemine

10:12 Esimees Eiki Nestor

Tänases päevakorras on Vabariigi Valitsuse algatatud kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 447 kolmas lugemine. Avan läbirääkimised. Mart Helme Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni nimel, palun!

10:12 Mart Helme

Lugupeetud eesistuja! Head kolleegid! Me oleme olukorras, kus me oleme siin Riigikogus astunud, nagu Leo Kunnas oma Eesti Päevalehes või Delfis – kumba nüüd võtta? – ilmunud artiklis ütleb, turbomenetluste teele. Ja sellele turbomenetluste teele me oleme astunud suhteliselt arusaamatutel põhjustel, õigemini väga arusaamatutel põhjustel. Meile on täiesti arusaamatu, miks on vaja see eelnõu ära menetleda kahe lugemisega ühe nädala jooksul. Ka on meile täiesti arusaamatu, missugused kahjurid on selles eelnõus sisalduvad seadusmuudatused Eesti Vabariigis üldse laua peale pannud. Mul ei ole mõtet ega õigust püüda olla targem kui tegevteenistuses pikka aega olnud reservkolonel Leo Kunnas, kes toob väga selgelt ja väga loogiliselt põhjendatuna välja kõik riskid, mida need seadusmuudatused endaga kaitseväes kaasa toovad. On arusaamatu, miks me tahame, et kaitsejõududes teeniksid inimesed, kellel on äri ajamise ja riigi teenimise mõttes tekkinud skisofreeniline olukord, kes võivad pankrotti minemise korral sattuda vaenulike luureorganite huviorbiiti ja muutuda manipuleeritavateks? Kuidas on mõeldav see, et me ütleme kaitseväeteenistusse asuvatele noortele meestele sisuliselt seda, et kui sa saad 60 ja ei jaksa enam, siis loll olid, et noorena kaitseväkke läksid? Kui me tahame, et meie kaitsevägi ei oleks skisofreenilise huvide konflikti käes vaevlevate ohvitseride ja vanurite kogum, siis me ei saa seda eelnõu toetada.
Veel kord: mulle ja kogu meie fraktsioonile on täiesti arusaamatu, missugused kahjurid, missugused Eesti riigi kaitsevõime hävitajad on järjekordselt oma käed mängu pannud. Me oleme kategooriliselt niisuguste riigikaitseliste totruste vastu. Vabandust, et ma nii jõuliselt väljendun! Aga teisiti ei ole seda võimalik iseloomustada. Me koputame tõsiselt kõigile südame peale: lugupeetavad, mõelge ette! On vähe asju, mis siin maailmas on absoluutselt kindlad. Üks absoluutselt kindel asi on see, et me kõik saame vanaks ja sureme. Ja selle protsessi toimest ei pääse ka kaitsejõud. Mõelge sügavalt järele, enne kui te jahukottidena käitute ja vajutate rohelist nuppu, millel on väga pikkade aastate jooksul Eesti kaitsevõimele väga negatiivsed tagajärjed. Aitäh!

10:16 Esimees Eiki Nestor

Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on viia läbi eelnõu 447 lõpphääletus.
Austatud Riigikogu, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 447. Palun võtta seisukoht ja hääletada!
Hääletustulemused
Eelnõu poolt on 53 Riigikogu liiget, vastu 13, erapooletuid 2. Vabariigi Valitsuse algatatud kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus on vastu võetud. Istung on lõppenud.

Istungi lõpp kell 10.18.